

Ime predmeta 1	NAPAJALNA ČRPALKA (2)
Ime predmeta 2	/
ID številka / EŠD	002.129.Idrija
Upravljavec	Mestni muzej Idrija, Prelovčeva 9, 5280 Idrija
Lastništvo	Javno
Lastnik	Občina Idrija, Mestni trg 1, 5280 Idrija
ID številka / EŠD	510:IDR;RS-10
Klasifikacija dediščine	Rudnik

OPIS

Kratek opis	Med pomožne dele kotelne naprave spadajo tudi črpalke. Tehnični podatki o opisani napajalni črpalki za parni kotel niso znani, je pa izdelana zelo masivno. Za manjše količine vode se uporabljajo batne črpalke. Vsak kotel mora imeti, zaradi varnosti obratovanja, dve napajalni črpalki z ločenim pogonom. Vsaka napajalna črpalka mora biti sposobna načrpati 1,6-kratno količino napajalne vode, kot jo je kotel sposoben upariti.
Mere	Dolžina 55,6 cm, širina 112,5 cm, višina 220,5 cm.
Materiali	Litoželezo, medenina, jeklo.
Datacija	Okrog leta 1890.

Avtor / Proizvajalec Podatek o proizvajalcu ni znan.

Slikovne priloge

Prvotna raba

Po doslej zbranih podatkih je črpalka delovala v stavbi jaška Jožef kot napajalna črpalka za parni kotel pri Compound izvoznem stroju (Breitfeld, Daněk & Co. Prag, 1890). Pogonski stroj črpalke je bil batni stroj s pogonom na stisnjen zrak, delovni stroj pa batna črpalka, ki sta bila med seboj povezana s skupno batnico in posebnim oscilirajočim jarmom trapezne oblike. Tlak pogonskega stisnjenega zraka je povzročal vrtenje kolenaste gredi in prek jarma vertikalno gibanje bata črpalke. Batni stroj in črpalka sta nameščena pokončno in sta dvostransko delujoča. V drsnikovi skrinjici je drsnik, ki je prek droga spojen z ekscentrom na glavni gredi in krmili batni stroj. Na gredi je pritrjen vztrajnik, ki služi za enakomerno delovanje stroja.

Sedanja raba

Napajalna črpalka se ohranja, varuje in prezentira kot pomemben spomenik tehniške dediščine rudarjenja v Idriji z izjemnimi univerzalnimi vrednotami. Je v celoti ohranjena z vsemi originalnimi deli in je usposobljena za delovanje na stisnjen zrak. Prikaz delovanja je obiskovalcem na voljo v okviru zbirke »Rudniški stroji in naprave« Mestnega muzeja Idrija, ki prikazuje srednjeevropsko strojogradnjo ob koncu 19. in v začetku 20. stoletja. Zbirka prikazuje restavrirane rudniške stroje in naprave, orodja in opremo, ki so bili potrebni za delo v jami in v zunanjih obratih. Iz tega razloga predstavlja tehniško dediščino, ki močno presega okvir Rudnika živega srebra Idrija in ima zato večji, svetovni pomen.

Prvotna lokacija

Rudnik živega srebra Idrija, v stavbi Jožefovega jaška.

Sedanja lokacija

Stavba jaška Frančiške (razstavni prostor 2).

STANJE OHRANJENOSTI**Zgodovina
opravljenih**

posegov	Napajalna črpalka je bila med letoma 1990 in 1992 restavrirana. Bila je v celoti razstavljena, površine posameznih delov so bile očiščene s peskanjem, ponovno sestavljena in barvana temeljno ter pokrivno. Dodatni posegi zato niso potrebni. Varovanje v prostoru je urejeno.
Sedanje stanje	dobro
Potrebni ukrepi	Redno obdobjno vzdrževanje

DOKUMENTACIJA

Naslov / zbirka / povezave itd., kjer so dostopne podrobnejše informacije	- Inventarna knjiga Mestnega muzeja Idrija; - Zelenc, Anton. In vendar se giblje: katalog rudniških strojev in naprav. Idrija, Mestni muzej Idrija, 2001; - Kladnik, Darinka. Sto muzejev na Slovenskem. Ljubljana, PD, 1998, str. 69.
Izpolnjevalec	Mestni muzej Idrija
Izpolnjeval je	Miha Kosmač
Datum objave	5. 3. 2018
Datum urejanja	Never